

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/224/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200328
Dátum vydania rozhodnutia: 25.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200328.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Vieri Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci žalobcov 1/ Piotra Seweryna Zieliňského - GreenAdvice, so sídlom vo Svidníku, Karpatská 754/7, 089 01 Svidník, IČO: 46 216 693, 2/ D. T. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. T. X/X, XXX XX N., N. republika, 3/ K. S. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XX/XX, XXX XX S. U., N. republika, právne zastúpených JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova 2, 080 01 Prešov, proti žalovanej Sociálnej poisťovni ústredie v Bratislave, ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej zo 7. januára 2014 č. 14939-2/2014-BA a z 5. februára 2014 č. 14788-2/2014-BA, o odvolaní žalobcu 1/ a žalovanej v plnom rozsahu a žalobcov 2/ a 3/ v časti trov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. mája 2015 č. k. 2S/20/2014-44, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 14. mája 2015 č. k. 2S/20/2014-44 v časti týkajúcej sa zamietnutia žalôb žalobcu 1/ p o t v r d z u j e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 14. mája 2015 č. k. 2S/20/2014-44 v časti týkajúcej sa zrušenia rozhodnutí žalovanej zo 7. januára 2014 č. 14939-2/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Košice vo vzťahu k žalobcovi 2/ a z 5. februára 2014 č. 14788-2/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím pobočky Košice vo vzťahu k žalobkyni 3/ a vrátenia vecí na ďalšie konanie m e n í tak, že konanie z a s t a v u j e.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 14. mája 2015 č. k. 2S/20/2014-44 v časti trov žalobcov 2/ a 3/ m e n í tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Žalobcom 1., 2., 3. náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom zo 14. mája 2015 č. k. 2S/20/2014-44 Krajský súd v Prešove zamietol žaloby žalobcu v 1. rade o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej zo 7. januára 2014 č. 14939-2/2014-BA a z 05. februára 2014 č. 14788-2/2014-BA. Vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade rozhodnutie žalovanej zo 7. januára 2014 č. 14939-2/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu Sociálnej poisťovne pobočky Košice zo 6. septembra 2013 č.: 90618-1/2013-KEM zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) O.s.p. a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Vo vzťahu k žalobkyni v 3. rade krajský súd rozhodnutie žalovanej z 5. februára 2014 č. 14788-2/2014-BA rozhodnutie žalovanej z 5. februára 2014 pod č.: 14788-2/2014-BA v spojení s prvostupňovým rozhodnutím správneho orgánu Sociálnej poisťovne pobočky Košice zo dňa 6. septembra 2013 č.: 90761-1/2013-KEM zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) O.s.p. a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Zároveň súd zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobcov v 2. a 3. rade v sume 216,15 eur.

Rozhodnutím zo 7. februára 2014 č. 14939-2/2014-BA žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v 1. rade ako zamestnávateľa a žalobcu v 2. rade ako zamestnanca a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo 6. septembra 2013 č. 90618-1/2013-KEM. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodol správny orgán, že žalobcovi v 2. rade nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi žalobcu v 1. rade od 1. augusta 2011 podľa slovenskej legislatívy.

Rozhodnutím z 5. februára 2014 č. 14788-2/2014-BA žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v 1. rade ako zamestnávateľa a žalobkyne v 3. rade ako zamestnanca a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo 6. septembra 2013 č. 90761-1/2013-KEM, ktorým bolo rozhodnuté o nevzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti žalobkyni v 3. rade ako zamestnankyne žalobcu v 1. rade od 1. júla 2011 podľa slovenskej legislatívy.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že žalobca v 1. rade v žalobe okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdí žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Podľa názoru krajského súdu nedodržanie procesných lehôt na vydanie rozhodnutí nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Pri preskúmaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a zrušením žalobou napadnutých rozhodnutí len z tohto dôvodu by žalobca v 1. rade nedosiahol priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Namietané nezákonnosti postupu a rozhodnutí žalovanej bez uvedenia konkrétnych porušení subjektívnych práv žalobcu v 1. rade hmotnoprávnej povahy je pre rozhodnutie vo veci irelevantné. Z obsahu žaloby bolo podľa názoru krajského súdu evidentné, že žalobca v 1. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv ako účastníka konania, ale porušenie práv zamestnancov. Za nedôvodnú považoval krajský súd námietku žalobcu v 1. rade, že žalovaná, ako aj organizačné zložky sociálnej poisťovne neboli oprávnené vykonať v predmetnej veci kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania. Podľa ustanovenia § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy. Tretia časť zákona o sociálnom poistení súčasne v § 195 ods. 1 až 3 upravuje, že organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady. Z § 196 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva jednoznačne široká definícia dôkazu, a teda zákon nevyklučuje, aby sociálna poisťovňa v rámci dokazovania vykonala šetrenie za účelom zistenia skutočného stavu veci a na základe takto zisteného stavu vo veci rozhodla. Za nedôvodnú považoval krajský súd aj námietku žalobcu v 1. rade, že bola porušená zásada dvojinstančnosti konania, pretože z obsahu predložených administratívnych spisov je podľa jeho názoru nepochybné, že žalovaná vo veci nerozhodovala na základe iných dôkazov ako tých, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, pričom prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. K ostatným námietkam žalobcu o prejudikovaní rozhodnutí v oznámení žalovanej príslušnému orgánu Poľskej republiky a retroaktívite krajský súd konštatoval, že žalobca v 1.

rade v žalobách nenamietal porušenie konkrétneho právneho predpisu, ktorý by správnym orgánom takýto postup zakazoval, ani subjektívne práva žalobcu, ktoré mali byť porušené. Žalobu žalobcu v I. rade preto krajský súd ako nedôvodnú zamietol.

Z obsahu predloženého administratívneho spisu mal krajský súd za preukázané, že rozhodnutia žalovanej neboli aj napriek povinnosti zakotvenej v § 212 ods. 3 písm. c) zákona doručené žalobcom v 2/ a 3/ rade do vlastných rúk. Doručené boli S. I. matke žalobcu v 2/ rade D. T.. dňa 21.01.2014, a H. I. matke žalobkyne v 3) rade K. S. O. dňa 17.02.2014. Súd považoval za neúčelne a nehospodárne, aby ukladal žalovanej povinnosť opätovne tieto rozhodnutia doručovať žalobcom v 2/ a 3/ rade a žaloby žalobcov v 2/ a 3/ rade posúdil ako včas podané. Záver o tom, že žalobcovi v 2) rade nevzniklo ku dňu 01.08.2011 a žalobkyňi v 3/ rade nevzniklo ku dňu 01.07.2011 povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti Sociálna poisťovňa, pobočka Košice vyvodila z kontroly vykonanej dňa 13.03.2013 a zo zistenia, že v registrovanom sídle žalobcu v 1/ rade neexistuje kancelária ani žiadna prevádzka zamestnávateľa. Nachádza sa tam len poštová schránka patriaca súkromnej osobe, ktorá potvrdila, že na uvedenej adrese sa zamestnávateľ nezdržiava má tam len schránku na doručovanie pošty, ktorú mu následne osobne doručuje na adresu I., P. XXX. Ďalšími kontrolnými zisteniami ale Sociálna poisťovňa zistila, že pracovné stretnutia so zamestnávateľom sa uskutočňujú príležitostne, na adrese spracovateľskej firmy v priestoroch hotela Rubín vo Svidníku. V týchto priestoroch sa nachádzali aj účtovné doklady zamestnávateľa, pracovné zmluvy, obchodné zmluvy, korešpondencia, objednávky a faktúry. Zamestnávateľ prideloval prácu svojim zamestnancom telefonicky podľa potreby, pričom výkon práce bol určený bez obmedzenia. Na základe týchto zistení správne orgány vyvodili, že nebolo preukázané, že žalobcovia v 2/ a 3/ rade reálne vykonávali činnosť ako zamestnanci na území Slovenskej republiky, preto nemôžu podliehať slovenským právnym predpisom podľa článku 13 (3) Základného nariadenia. Takýto záver prvostupňového správneho orgánu, s ktorým sa stotožnila aj žalovaná, však vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože z obsahu spisov ani z odôvodnení rozhodnutí nevyplýva, akým spôsobom bolo preukázané, že žalobcovia v 2) a 3) rade reálne činnosť zamestnancov na území Slovenskej republiky nevykonávali. Správne orgány sa podľa záveru krajského súdu dôsledne nevysporiadali ani s otázkou miesta podnikania žalobcu v 1/ rade, pretože právne neodôvodnili, ktoré ustanovenia, akého právneho predpisu zamestnávateľovi zakazujú ukladať pracovné povinnosti telefonicky, riadiť svoju činnosť externe. Záver o tom, že vo vzťahu k žalobcovi v 1/ rade ako zamestnávateľovi nebolo preukázané registrované sídlo alebo miesto podnikania, je predčasný, lebo ďalšie skutočnosti vo vzťahu k priestorom v hoteli Rubín, Svidník, ani skutočnosti súvisiace s otázkou kde bola uzatvorená väčšina zmlúv s klientmi, s miestom kde boli vykonávané hlavné finančné funkcie, vrátane bankovníctva, s miestom náboru zamestnancov a podobne podrobnejšie skúmané neboli. Doteraz vykonané dokazovanie je však nedostatočné na prijatie objektívneho záveru, že žalobcovia v 2/ a 3/ rade na území Slovenskej republiky reálne činnosť zamestnancov nevykonávali. Z uvedených dôvodov krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. c), d) O.s.p. vo vzťahu k žalobcom v 2/ a 3/ rade zrušil rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutiami prvostupňového správneho orgánu a vrátil vec žalovanej na ďalšie konanie.

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. mája 2015 č. k. 2S/20/2014-44 v zrušujúcej časti sa odvolala žalovaná tvrdiac, že pred vydaním napadnutého rozhodnutia vykonala Sociálna poisťovňa, pobočka Košice, kontrolu zameranú na preverenie sídla žalobcu v 1. rade a reálneho výkonu činnosti jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky. Z kontrolných zistení vyplýva, že na adrese uvedenej v osvedčení o živnostenskom oprávnení ako miesto činnosti podniku zahraničnej osoby sa nenachádza kancelária ani prevádzka žalobcu v 1. rade. Adresa uvedená v živnostenskom oprávnení je virtuálnou adresou žalobcu v 1. rade, pracovné stretnutia sa uskutočňujú na adrese Hotela Rubín, kde má splnomocnený zástupca kanceláriu. Zápisy z pracovných stretnutí sa nevykonávajú, z čoho je zrejmé, že nie je možné relevantným dokladom preukázať ich reálnu existenciu. Všetky účtovné doklady a doklady týkajúce sa zamestnancov sa nachádzajú na adrese splnomocneného zástupcu. Činnosť zamestnancov žalobcu v 1. rade neriadi z miesta registrovaného sídla, ale z miesta svojho trvalého bydliska, t.j. z Poľskej republiky a práce prideluje ústne. Žalovaná má za to, že na riadenie niekoľko stoviek zamestnancov je potrebný centrálny administratívny aparát, keďže činnosť žalobcu si vyžaduje aj pridelovanie úloh zamestnancom, prijímanie objednávok, uskladňovanie neroznošených letákov,

koordinácia zamestnancov v teréne. Žalobca v 1. rade takýmto administratívnym aparátom nedisponuje. Zdôrazňuje, že na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovat' podnikanie. Žalovaná vychádza aj z dohodnutých mzdových podmienok a z počtu hodín, ktoré majú zamestnanci za mesiac odpracovať. Zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia základných kritérií registrovaného sídla nepostupuje podľa slovenskej legislatívy, ale je povinná postupovať v súlade s nariadeniami Európskej únie a Pratickej príručky Právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na zamestnancov Európskej únie, Európskom hospodárskom priestore a vo Švajčiarsku. Hoci boli žalobcovia v 2. a 3. rade vyradení zo systému sociálneho poistenia v Slovenskej republike, neznamená to, že nie sú poistení ani v jednom členskom štáte, ale stále podliehajú poľskej legislatíve. Dôkazné bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na žalobcoch, ktorí si túto povinnosť riadne nespĺnili. Naďalej zastáva názor, že na základe kontroly sa nepodarilo preukázať reálny výkon činnosti zamestnancov žalobcu na území Slovenskej republiky, ani splnenie podmienok na určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania. Žalovaná sa ďalej odvoláva na čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia zdôrazňujúc, že dohoda medzi Poľskou inštitúciou ZUS a Sociálnou poisťovňou nemusí mať písomnú formu. Poukazuje ďalej na to, že v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. sa rozhodnutia vo veci nevzniku sociálneho poistenia nedoručujú do vlastných rúk. Vzhľadom na uvedené mal krajský súd posudzovať včasnosť podania žalôb, t.j. či boli podané do dvoch mesiacov od doručenia aj voči žalobcom v 2. a 3. rade. Nestotožňuje sa tiež s výkladom ustanovenia § 92 ods. 1 v spojení s ustanovením § 246c ods. 1 O.s.p. zo strany krajského súdu vo veci pripustenia vstupu zamestnancov do konania na strane žalobcov. Podľa názoru žalovanej ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. sa používa len v sporovom konaní a tiež z § 246c ods. 1 O.s.p. vyplýva neaplikovateľnosť § 92 ods. 1 O.s.p. na veci správneho súdnictva. Žalobcovia v 2. a 3. rade boli účastníkmi správneho konania a ako zamestnanci mali právo podať žalobu o preskúmanie zákonnosti predmetných rozhodnutí Sociálnej poisťovne. Ak svoje právo nevyužili, má žalovaná za to, že neboli dotknutí na svojich subjektívnych právach. Vzhľadom na vyššie uvedené potom žalovaná navrhuje zmeniť rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2S/20/2014-44 zo 14. mája 2015 v zrušujúcej časti tak, že žalobu zamietne, resp. v prípade, že nemal byť pripustený vstup žalobcov v 2. a 3. rade do konania, konanie o žalobách zastaví.

Rozsudok krajského súdu napadli žalobcovia v 1., 2. a 3. rade spoločne podaným včasným odvolaním, ktorým navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v zamietajúcej časti zmenil tak, že žalobe žalobcu v 1. rade v celom rozsahu vyhovie a prisúdi každému zo žalobcov náhradu trov prvostupňového konania vo výške 362,38 eur a odvolacieho konania vo výške 148,22 eur žalobcovi v 1. rade a vo výške 78,30 eur žalobcom v 2. a 3. rade. Žalobcovia majú za to, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam dotýkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovanej a jej pobočiek, ako aj postupu im predchádzajúceho a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v 1. rade má za to, že postupom žalovanej došlo aj k porušeniu jeho subjektívnych práv, konkrétne práva na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa aj právo na zákonné administratívne konanie, právo na fungovanie verejnej správy na princípe tzv. dobrej správy (good administration), právo na dodržiavanie základných zásad správneho konania a porušenie subjektívneho práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a právo na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou. V dôsledku rozhodnutia žalovanej má značné ťažkosti s udrжанím doterajších zamestnancov a náborem nových zamestnancov, keďže príslušné verejnoprávne organizácie SR ich odmietajú zaregistrovať pre platenie sociálneho poistenia na území SR. Žalobca v 1. rade tvrdí, že žalovaná vo svojom odvolacom rozhodnutí pojednáva o skutočnostiach, ktoré neboli predmetom dokazovania v prvostupňovom konaní a postupom žalovanej došlo k porušeniu princípu dvojinstančnosti správneho konania. V tomto smere bolo žalobcovi odňaté jeho subjektívne právo brániť sa proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci. Týmito novými dôvodmi a skutočnosťami boli predovšetkým argumenty žalovanej súvisiace s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa. Poukázal na list žalovanej - oznámenie týkajúce sa spoločností, ktoré na území Slovenskej republiky vykonávajú činnosť ako tzv. schránkové firmy zo dňa 25.07.2013, v ktorom žalovaná informuje príslušný poľský orgán sociálneho zabezpečenia (ZUS, Department Ubezpieczen i Sladek) o tom, že v prípade podania odvolania zo strany žalobcu v 1. rade a ďalších zamestnávateľov tieto zamietne a potvrdí rozhodnutia svojich organizačných zložiek, čím došlo k nepripustnému prejudikovaniu rozhodnutia v odvolacom konaní. Namietal tiež, že do kompetencie

žalovanej nepatrí uskutočnenie kontroly na preukázanie reálneho výkonu činnosti. Žalobca v 1. rade poukázal na rozhodnutie žalovanej č. 7942-3/2014 zo dňa 29.01.2014, kde žalovaná jednoznačne konštatovala, že Sociálna poisťovňa nie je oprávnená vstupovať do pracovno-právnych vzťahov a výkon činnosti zamestnancov žalobcu v 1. rade je oprávnený kontrolovať len inšpektorát práce, ktorého kontrolné zistenia sú pre ňu záväzné. Závery žalovanej o absencii reálneho výkonu činnosti zamestnancov žalobcu v 1. rade neobstoja z právneho ani z praktického (skutkového) hľadiska, nakoľko jeho zamestnanci pracujú mimo jeho sídla. Žalobca v 1. rade žalovanej predložil všetky potrebné doklady preukazujúce reálny výkon činnosti zamestnancov, ktoré si kontrolóri vyžiadali. Z preberania a distribúcie letákov má vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie letákov kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo podľa jeho názoru jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Má za to, že rozhodujúcim by bolo vyžiadanie si stanoviska daňového úradu, nakoľko žalobca je subjektom registrovaným na DPH a pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrtročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva rozsah a obsah činnosti žalobcu v 1. rade. V súvislosti s preukázaním uvedených skutočností poukázal tiež na skutočnosť, že predložil tzv. reporty (správy) dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Ďalej namieta, že došlo k neprípustnej retroaktivite v rozhodnutiach žalovanej. V predchádzajúcich rokoch vykonala organizačná zložka žalovanej, ako aj inšpektorát práce u žalobcu kontrolu a neboli zistené žiadne nedostatky - ani čo sa týka reálneho výkonu práce zamestnancov, ani čo sa týka skutočného miesta podnikania v Slovenskej republike. Kontrola vykonaná v marci 2013 už zistila závažné nedostatky odôvodňujúce retroaktívne rozhodnutie o zániku sociálneho poistenia zamestnancov. Aj podľa „praktickej príručky“ prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne. Žalobcovia v 2. a 3. rade svojim odvolaním napádajú výrok o náhrade trov konania poukazujúc na to, že sa v celom rozsahu počas prvostupňového konania odvolávali na jednotlivé skutočnosti uvedené v podanej žalobe a táto bola v celom rozsahu podaná aj v ich prospech. Iba z dôvodu hospodárnosti žalobcovia v 2. a 3. rade nepodali samostatné žaloby. Vzhľadom na uvedené mala byť žalobcom v 2. a 3. rade priznaná náhrada trov konania aj za úkon právnej služby spísanie žaloby. Namietali ďalej, že v danom prípade bolo spoločným úkonom len zastupovanie na pojednávaní.

Žalobcovia v 2. a 3. rade sa vyjadrili k odvolaniu žalovanej, zdôrazňujúc, že pracujú mimo sídla zamestnávateľa, pričom ich primárnou pracovnou náplňou je roznos letákov, ktoré si preberajú od externej spoločnosti. Podľa špecifických podmienok jednotlivých zákaziek žalobca v 1. rade následne kontaktuje svojich zamestnancov a poverí ich roznášaním letákov vo vybraných lokalitách. Z preberania a distribúcie má žalobca v 1. rade vyhotovené fotografické záznamy a roznášanie kontrolujú jeho zamestnanci. Okrem toho sa zamestnancom žalobcu v 1. rade vedú aj dochádzkové listy, čo preukazuje ich reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky. Žalobca v 1. rade predložil pri kontrole organizačnej zložke žalovanej všetky požadované doklady vrátane dokladov preukazujúcich reálny výkon činnosti jeho zamestnancov na území SR. Žalovaná napriek tomu nepristúpila k doplneniu dokazovania a osobnému výsluchu dotknutých zamestnancov ani inému spôsobu preverenia tvrdení žalobcu v 1. rade. Nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodiť záver, že u žalobcu v 1. rade nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnancov na území SR. Právny názor žalovanej je tak z pohľadu žalobcov, ako aj podľa prvostupňového súdu predčasný a zistenie skutkového stavu veci v správnom konaní bolo nedostatočné. Domnienky žalovanej o nerentabilnosti výkonu práce pre zamestnancov za daných podmienok, teda podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky sú bezpredmetné a nepreukázané a ich zisťovanie by bolo predmetom kontroly príslušných orgánov Poľskej republiky, nie žalovanej. Žalobcovia ďalej zdôrazňujú, že napadnuté rozhodnutia sú podľa ich názoru rozhodnutiami, ktoré sa podľa ustanovenia § 212 ods. 3 zákona o sociálnom poistení doručujú účastníkom do vlastných rúk. Žalobcovia sa rovnako nestotožňujú s argumentáciou žalovanej o tom, že ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. o pribratí ďalšieho účastníka možno použiť iba v sporovom konaní. Vzhľadom na uvedené potom navrhujú, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti napadnutej odvolaním žalovanej ako vecne správny potvrdil a prisúdil im náhradu trov konania.

Žalovaná sa vo svojom vyjadrení z k odvolaniu žalobcov pridržiavala svojich predchádzajúcich vyjadrení a uviedla, že vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky,

ktorí majú bydlisko v Poľskej republike, a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území SR, na základe podnetu ZUS Váršava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu registrovaných „poľských zamestnávateľov“ vzbudzujúceho podozrenie zo zneužívania systému verejného zdravotného poistenia. Ide o zamestnávateľov, ktorí prihlásili na povinné sociálne poistenie zamestnancov v pracovnoprávnom vzťahu, ktorých príjem sa pohyboval v rozpätí od 25,00 do 50,00 eur mesačne a pracovná činnosť v rozsahu 4 až 10 hodín mesačne. Len v tých prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca na základe špecifických kritérií, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak už bol vystavený formulár E 101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov a po ukončení ich platnosti Sociálna poisťovňa rozhoduje o zániku sociálneho poistenia dňom, ktorým platnosť formulára skončila. Uviedla, že ako inštitúcia príslušná na určenie uplatniteľnej legislatívy zodpovedá za správnosť údajov uvedených vo formulári E 101/PD A1, a je povinná kedykoľvek zvážiť, na základe relevantných skutočností, oprávnenosť vydania týchto formulárov, resp. či ich vydané bolo v súlade s právom. K ďalším námietkam žalobcu v 1. rade uviedla, že Sociálna poisťovňa svojím rozhodnutím nezasahuje do jeho majetkových práv, pretože nerozhoduje o jeho odvodovej povinnosti, ale o nevzniku, resp. zániku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poistné na sociálne poistenie. Preto žalobca nie je rozhodnutím Sociálnej poisťovne dotknutý na svojich majetkových právach. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. pracovnými zmluvami, obchodnými zmluvami, mesačnými dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa pri posudzovaní reálneho výkonu činnosti vychádza napr. aj z dohodnutých mzdových podmienok. V tejto súvislosti poukázala na to, že počet hodín, ktoré majú zamestnanci za mesiac odrobiť a k tomu prislúchajúca mzda za vykonanú prácu, vzbudzujú odôvodnené pochybnosti o rentabilnosti. K námietke žalobcov, ktorou poukázali na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 8519-5/2012-BA zo dňa 28. júna 2012, uviedla, že ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Žalovaná svoj právny názor prehodnotila a následne vo všetkých ostatných obdobných prípadoch postupovala tak, že rozhodnutia prvostupňových orgánov, na základe ktorých účastníkom konania nevzniklo, resp. zaniklo sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy potvrdila. Keďže daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, stanovisko daňového úradu v tomto smere by bolo právne irelevantné. Zdôrazňuje ďalej, že dôkazné bremeno leží aj na žalobcoch, nielen na nej. Záverom žalovaná namieta výšku trov odvolacieho konania, vyčíslenú žalobcami. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhuje rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S. s. p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 O. s. p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250 ods. 1 O. s. p. účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b) O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Rozhodnutím zo 7. februára 2014 č. 14939-2/2014-BA žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v 1. rade ako zamestnávateľa a žalobcu v 2. rade ako zamestnanca a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo 6. septembra 2013 č. 90618-1/2013-KEM. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodol správny orgán, že žalobcovi v 2. rade nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi žalobcu v 1. rade od 1. augusta 2011 podľa slovenskej legislatívy.

Rozhodnutím z 5. februára 2014 č. 14788-2/2014-BA žalovaná zamietla odvolanie žalobcu v 1. rade ako zamestnávateľa a žalobkyne v 3. rade ako zamestnanca a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo 6. septembra 2013 č. 90761-1/2013-KEM, ktorým bolo rozhodnuté o nevzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti žalobkyne v 3. rade ako zamestnankyne žalobcu v 1. rade od 1. júla 2011 podľa slovenskej legislatívy .

Podľa § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku aktívne legitimovanou na podanie žaloby na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. Žiaden subjekt nie je aktívne legitimovaný na podanie takej žaloby v prospech inej osoby. So zreteľom na ustanovenie § 247 ods. 1 treba považovať za náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Len tak môže súd posúdiť otázku aktívnej legitímácie žalobcu.

Ako vyplýva aj z judikatúry, žalobu podľa § 247 a nasl. O. s. p. môže podať len ten, kto bol správnym rozhodnutím ukrátený na svojich právach a nielen na svojom záujme. V správnom súdnictve pri rozhodovaní o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov súd poskytuje ochranu iba subjektívnym žalobcovým právam.

Odvolací súd sa plne stotožnil s tvrdením krajského súdu, že rozhodnutiami Sociálnej poisťovne nebolo zasiahnuté do majetkovej sféry žalobcu a tiež, že z obsahu žaloby je jednoznačné, že žalobca v I. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale porušenie práv zamestnancov, keď okrem nedodržania zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí žiadne porušenie jeho subjektívnych práv netvrdil. Odvolací súd považoval za správne tvrdenie krajského súdu, že nedodržanie procesných lehôt nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí.

Závery krajského súdu o tom, že žalobca nebol aktívne hmotnoprávne legitimovanou osobou sú správne. Pokiaľ žalobu zamietol, rozhodol správne, pretože žalobca v 1. rade nenamietal porušenie svojich subjektívnych práv, ale práv žalobcu v 2. rade a žalobkyne v 3. rade - jeho zamestnancov. Odvolací súd preto v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil rozhodnutie krajského súdu v časti, v ktorej prvostupňový súd žalobu zamietol.

Pokiaľ ide o odvolanie žalobcov v 2. a 3. rade, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je potrebné zmeniť tak, že konanie zastaví.

V zmysle § 250 ods. 1 O. s. p. sú účastníkmi konania žalobca a žalovaný. Žaloby boli podané Piotrom Sewerynom Zielňškim - GreenAdvice, teda len žalobcom v 1. rade.

D., aj keď ho krajský súd označil ako žalobcu v 2. rade, a K. S. O., označená ako žalobkyňa v 3. rade (ktoré označenie však odvolací súd predovšetkým s ohľadom na zachovanie kontinuity a prehľadnosti rozhodnutia nemenil), žalobu nepodali - do konania boli len pribratí uznesením krajského súdu a preto je potrebné na nich ako na pribratých účastníkov konania nahliadať. Účastník, pribratý podľa § 250 ods. 1

veta druhá O. s. p., nemá postavenie vedľajšieho účastníka konania. Keďže piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitnú úpravu pribratia ďalších účastníkov do konania, ustanovenie § 92 ods. 1 O. s. p. nie je na správne súdnictvo aplikovateľné. Vplyv na postavenie takého účastníka v konaní, nemá ani nesprávny postup krajského súdu, ktorý v uznesení o pribratí účastníka konania nesprávne odkázal na § 92 ods. 1 O.s.p.

Ustanovenie § 250 ods. 1 O. s. p. je vo vzťahu k pribranému účastníkovi konania potrebné vykladať tak, že ide predovšetkým o zabezpečenie práva takého účastníka byť informovaný o prípadnej zmene v jeho právach a povinnostiach, ktorá môže byť spôsobená prípadným zrušením žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu. D. T. I. a K. S. O. boli do konania pribratí z dôvodu, že by ako zamestnanci a ako účastníci správneho konania mohli byť dotknutí prípadným zrušením napadnutých rozhodnutí žalovanej. Pokiaľ krajský súd preskúmaval rozhodnutie žalovanej aj vo vzťahu k D. T. I. a K. S. O., ktorí žalobu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne ani nepodali, táto okolnosť predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania, na ktorú je potrebné prihliadať v každom štádiu konania. Z uvedeného dôvodu odvolací súd musel rozsudok krajského súdu v časti týkajúcej sa zrušenia rozhodnutia žalovanej a vrátenia veci na ďalšie konanie zmeniť a konanie zastaviť, lebo D. T. I. a K. S. O. žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia nepodali. Nad rámec uvedeného odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že napadnuté rozhodnutia žalovanej sú rozhodnutiami o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, pre ktoré zákon doručovanie do vlastných rúk nevyžaduje. Žalobcom v 2. a 3. rade boli riadne doručené a títo mali možnosť v zákonnej 2 mesačnej lehote napadnúť tieto rozhodnutia na súde žalobou, čo sa však nestalo.

Vzhľadom na to, že konanie bolo voči žalobcom v 2. a 3. rade zastavené, postupoval odvolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. tak, že rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Žalobcom v 1., 2. a 3. rade odvolací súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo v tomto konaní neboli v konaní úspešní.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.